

fikačnej Komisie prof. Dra St. Rappaporta dáva nám poznať, akým smerom pokračovala kodifikačná práca a jaký je jej dnešný stav. Podľa tej zprávy Komisia spracovala dosiaľ okrem práva súkromného i nariadenia prezidenta republiky, právo smenečné, šekové, akciových spoločností — tiež ustanovenie týkajúce sa práv na majetku nehmotnom, ako: právo autorské, patentné a nekalú súťaž. —

Ďalšiu kategóriu projektov, už väčšinou zákonodárne uskutočnených, tvorí súhrn noriem týkajúcich sa organizácie súdnictva. Zkrátka — zo zprávy sa doviedáme, že tri dôležité skupiny projektov zákonodárnych z oboru práva občanského, obchodného a trestného sú buď predmetom ďaleko pokročilých príprav, buď konečného vyhotovenia —

V súvislosti s postupom kodifikačných práv vstúpil s novým rokom v platnosť tiež zákon o novej organizácii súdnictva. Dosavadne sudy pokoja (sady pokoju) majú byť postupne premenené na t. zv. sudy hradske. Prvý taký súd bol otvorený už koncom minulého roku v Lodzi. Vznikol z dvanásti menších súdov (pokoja). —

Nie menšiu pozornosť, ako všeobecná právna reforma, budí v polskej verejnosti reforma konštitúcie. »Prezydjum Stałej Delegacji Zczeszcú i Instytucyj Prawniczych Republiki Polskiej« za účelom rozvinutia širšej diskusie medzi právnikmi zaujímavými sa o tu otázku a nemajúcimi bezprostredného vlivu na redakciu nového návrhu, vydalo dotazník i obrátilo sa na radu skúsených právnikov so žiadosťou, aby sa zúčastnili debaty na to téma vo forme odpovede na uvedený dotazník. —

Pozoruhodné články, venované dôležitej aj u nás otázke reformy právnického štúdia prinaša v číslach: prvom, štvrtom a siedmom z tohto roku »Gazeta sądowa warszawska«. — Stanisław Posner v prvom článku p. tit. »Jak studjować prawo?« doporučuje vydavanie časopisu na právnickej fakulte warsawskej university, ktorý by cestou článkov písaných profesormi odborníkmi poučoval študenta vo zaoberajúce sa hlbšie štúdiom toho ktorého odvetia právnej vedy, ako si ma počínať, aby v najkratšom čase dosiahol toho najväčšieho úspechu v svojich snahách sebävzdelavacích. Časopis taký bol by veľmi užitočný tým, žeby viedol mládež študujúcu priamo k cieľu a zamedzil súčasne škodlivému plytvaniu časom pri hľadaní pravých ciest. V pokračovaní hovorí autor o nutnosti reformy dnešného pr. štúdia a doplnenia polských právnych fakult po vzorom západnom katedrami moderného práva: robotníckeho, pr. o sociálnom poistení a práva hospodárskeho. Ďalšie dva články vyšly z pod péra Konrada Dynowského. V prvom vita s radosťou myšlienku vydavania časopisu, o ktorom pisal Posner, avšak nesúhlasí s tým, aby časopis slúžil »k oboznamovaniu mládeže študujúcej so spôsobom jej budúceho zamestnania, s obsahom disciplíny, ktorú má študovať a s jej metodami vedeckymi«, jak si to prijal Posner, lebo dľa jeho názorov, dneš právnikovi je viac potreba znalostí praktických, ako teoretických. Potom polemizujúca ďala poukazuje, na čo sa má brať pri právnom štúdiu najväčší zreteľ. — V svojom druhom článku p. t. »Jak uczyć prawa na wydziale prawnym« zaobera sa podrobnejšie otázkou vyučovania a práva. Zdôrazňuje nedostatky dnešných metod a žiada za úpravu systému štúdia dľa požiadavkov dnešnej doby. V krátkosti dľa jeho mienky štúdium maloby byť upraveno nasledovne: Právne vzdelanie ma sa začať od nauky o ústave, potom len sa má pristúpiť k štúdiu práva v užšom smyslu — a až na konci štúdia keď posluchač má už dostatočnú zásobu jasných pojmov, má sa prikrčiť k dejinám práva a k právnej filosofii ako k doplnení celého štúdia. — — ský.

LITERATURA.

La commission des juris consultes de Rio de Janeiro et le droit internationale. Pan Antonio Sanches de Bustamente y Sirven Librairie du Recueil Sirey, Paris, 1928. — Stránek 358 — 8 —. Pokládáme za svoju povinnosť referovať o komentári jedné z nevyjznamených prací mezi-

národního práva z poslední doby, jehož autorem je osoba opravdu nejpovolnější. Sanchez de Bustamante je autorem největší části konvence, kterou vypracovala mezinárodní komise amerických právníků v Rio de Janeiro r. 1927 a která byla také po něm nazvána zákoníkem Bustamentovým. Tento zákoník je význačným pokusem o kodifikaci mezinárodního soukromého práva; jedná se o kodifikaci soukromého práva, která daleko předstihuje všechny ostatní z poslední doby, zejména haagské, a to hlavně svou soustavností a universálností. Praktický význam toho zákoníku spočívá v tom, že byl přijat na VI. panamerickém kongresu skoro všemi americkými státy bezvýhradně — výjimku tvoří jen ustanovení o manželském právu. Jde zde ovšem o soukromé právo v nejšířším smyslu, neboť jinak jen I. kniha jedná o soukr. právu dle našeho pojetí, kdežto kniha II. jedná o právo obchodním, kniha III. o trestním, IV. o procesním.

Kniha obsahuje v úvodu stručný historický přehled o pramenech mezinárodního amerického práva soukromého i veřejného, pak následuje komentář vlastní, dále stručný výťah z jednacích protokolů příslušných komisí, v příloze je pak text zákoníku a jiné konvence, důležité pro americké mezinárodní právo. Autor se omezuje většinou na interpretaci jednotlivých ustanovení, vyhýbá se vědecké diskusi. Cena této knihy právě spočívá v tom, že se podává výklad zákona z nejpovolnější strany.

Dr. Čákrť.

Český časopis Historický, ročník XXXV. (1929), sešit 1. — Přináší stať Františka Hrubého o vůdci bělohorského odboje na Moravě, Ladislavovi Velencvi ze Zerotína, která se důstojně řadí k ostatním monografiím autorovým o bělohorské době na Moravě. Zajímavým jest i pojednání Setona-Watsona o zahraniční politice Palmerstonově, která hlavně vyniká vřádnou kritičností při posuzování anglické politiky orientální a slovanské v letech 1830—1865. Z ostatního obsahu jest uvést: článek Traubův o nastoupení Belcrediho, Táborského o neznámých politických písničkách Havlíčkových a Pekařův o návrhu hr. Harracha na vyrovnání s Čechy r. 1875.

wr.

Dr. Jindřich Šebánek, Dr. Jindřich Mayer, Dr. Karel Balbinder: Listy z dějin brněnského obchodu. Brno 1928. Vydalo Obchodní gremium v Brně, výtiskla Moravská Unie, 80, str. 203 (182), 15 ilustrací. — Listy z dějin brněnského obchodu obsahují přehled dějin obchodu a hospodářského vývoje brněnského. Připojeny jsou dějiny Obchodního gremia v Brně. Autorem stati první, nazvané »Dějiny brněnského obchodu do r. 1740«, jest Dr. Jindřich Šebánek. Její pokračování tvoří práce Dra Jindřicha Mayera: »Hospodářský vývoj Brna od r. 1740«, která vyčerpává látku až do první polovice století devatenáctého. Poslední část »Listů«, »Dějiny Obchodního gremia v Brně«, jest prací Dra Karla Balbindera. V krátké předmluvě autoři objasňují účel knihy a svoje stanovisko k látce. Zde nutno hlavně oceniti snahu, aby »Listy« populárním, při tom však vědecky přesným, zpracováním látky informovaly širokou veřejnost o základech a vývoji soudobé obchodní a hospodářské kultury v Brně.

»Dějiny brněnského obchodu do r. 1740« jsou rozděleny na tři časová období. Za mezníky těchto období zvolil Šebánek války husitské a válku třicetiletou. Látka ve všech obdobích jest zpracována podle jednotného postupu, který jest však místy poněkud porušen. Každému období jest předeslán jakýsi úvod. U prvního období jest to přehled hospodářských poměrů na Moravě a v místech pozdějšího Brna až do II. století. U období dalších jest nejdříve charakterisováno celé období a zdůrazněn vliv válek (mezníků období) na obchod.

V prvním období jest nejdříve vyličen vznik slovanské trhové osady v podhradí, první germánská kolonisace, založení města a vývoj prvních městských privilegií. Vývojem nejdůležitějších privilegií brněnských zabývá se Šebánek velice podrobně ve všech obdobích. Všem třem obdobím společná jsou rovněž pojednání o poměru mezi obchodníky

domácími a cizími, o rozsahu obchodních styků brněnských, o dopravě a její bezpečnosti, o kastách obchodníků a o poměru mezi nimi, o trzích a o dozoru městských orgánů na obchod, atd. Nemělo by smyslu vypočítávat zde bohatý obsah práce, která plně vyčerpává rozsáhlé téma. Chci jen ještě upozorniti na místa zvláště zajímavá. Na zápas »chudých řemeslníků« proti vyděračnému monopolu řezníků a pekařů (str. 28, 31, 71), na poměr měšťanů k trhovcům a překupníkům (str. 27) a na péči konšelů o pořádek na trzích, o správnost měr a vah, o jakost zboží atd. (str. 34-5, 52). Rovněž velice zajímavá jsou pojednání věnovaná právnímu a sociálnímu postavení židů.

Poměry národnostní jsou bohužel pro nedostatek pramenů jen skupě osvětleny.

Požadavku popularnosti »Listů z dějin brněnského obchodu« vyhověl Dr. Šebánek lehkým slohem, nezatíženým odbornými výrazy a splejitými úvahami. Přehlednosti vadí poněkud spousty letopočtů, které však neunavují, neboť bývají doprovázeny zajímavými citáty pramenů. Myslím však, že bylo vhodné rozšířiti poněkud látku, hlavně o organizaci městské správy a v hrubých rysech i o organizaci cechů, resp. i o jejich historii.

Při dějinách obchodu naráží se neodvratně na dějiny živností výrobních; nelze rovněž zanedbávati vlivu zákonodárství na vývoj obchodu a nutno přihlížeti k různým důležitým složkám obchodního podnikání. Proto také rozdělil Mayer svoji práci »Hospodářský vývoj Brna od r. 1740« na základě věcném na tři části. První, nazvaná »Nová doba« jest v první své části historií rakouského živnostenského zákonodárství, v druhé historií brněnského průmyslu (speciálně textilního). V části druhé, nazvané »Doprava«, obírá se Mayer nejdříve dopravou silniční, poštovním spojením, vznikem a rozvojem prvních tratí železničních a konečně dopravou ve městě. V části třetí »Město a obchod« popisuje autor vývoj a vzrůst města souběžně s vývojem obchodu. Nejzajímavější jest úvod, ve kterém autor líčí vliv merkantilistické politiky na obchod. Velice pěkný jest rovněž přehled vývoje rakouského živnostenského práva a jeho vlivu na obchod. Každého, kdo zná dnešní ohromný textilní a speciálně soukenický průmysl brněnský, bude zajímati, s jakými obtížemi a finančními ztrátami byl spojen jeho vznik. »Doprava« jest kapitolou velice pěknou, jen v několika maličkostech nesystematickou. Kapitola »Město a obchod« popisuje pěkně rychlý vývoj města ve všech směrech. Sem se také dostala, snad nedopatřením, historie živnosti hostinské. Co se zpracování látky týče, možno opakovati, co bylo řečeno již výše. »Popularnost« učinil Dr. Mayer značný ústupek historií dobrodruha barona Francka.

»Listy«, které jsou historií brněnského obchodu, jsou zakončeny historií obchodní organizace. »Dějiny Obchodního gremia v Brně« rozdělil Balbinder opět na tři části. I. Bratrstvo brněnského obchodního stavu od r. 1686. II. Obchodní gremium 1861—1886. III. Obchodní gremium od r. 1886. Autor líčí organizaci Bratrstva, pozdějšího gremia a jeho činnost. Nutno říci, že K. Balbinderovi připadl nevděčný úkol, neboť měl napsati pro širokou veřejnost něco zajímavého o organizaci tak úže stavovské, která nevykazovala pozoruhodnější činnosti. A přece lze v té spoustě jmen, letopočtů a cifér (největší část zaujímají příspěvky a poplatky), nelézti mnoho zajímavého. Zmínují se jen o poměru bratrstva k učnům a pomocníkům. Po stránce formální zapadá tato část do jednoho rámce s předchozími.

Dílo jako celek jest velice pěkným přínosem k dějinám města, pro jehož prosperitu měl obchod tak eminentní význam. Můžeme říci, že Obchodní gremium, kterému kniha vděčí za pěknou grafickou úpravu Petra Dillingera, svými »Listy z dějin brněnského obchodu« důstojně oslavilo státní jubileum a Výstavu soudobé kultury v Brně. J. P.

• **Slovník obchodně-technický, účetní a daňový.** I. díl: A—Ažiotáž. Redaktor prof. ing. Jos. Fuksa. Praha, 1920, tiskové podniky Ústřed. svazu čsl. průmyslníků. — Tento první díl nové naší encyklopedie za-

hrnajúci o 963 stranách pouze jediné písmeno dokazuje, že nám tu vzniká podnik, za nějž by se nemusil stydět nikterak ani některý veliký národ. V poslední době sice u nás se ukázalo několik lexikálních encyklopedických vydání, ale slovník tento předčí všechny nejen svou velikostí, ale také i důkladností a pokud se možno na první pohled informovati i jakostí zpracování. Jde tu ovšem o encyklopedii výhradně praktickou, třebaš nijak proto se neopouští hlediska vědecká. Proto za každým jasným vysvětlením pojmu následuje vysvětlení praktické, spolu s ukázkami zvláště účetnickými. A ještě jednu přednost slibující mnoho dobrého do budoucnosti má tento slovník, že totiž vychází poměrně velmi rychle, neboť tento díl vyšel za rok, i když počítáme všechny práce přípravné. Očekáváme proto rádi svazky další. Ča.

Dr. Vratislav Bušek: Učebnice dějin práva církevního. — Knihovna práv. fakulty university Komenského. Sv. 23. Bratislava, 1929, 8°, str. 197, cena 40.— Kč. — Najnovšia doba nie je priaznivá štúdiu práva cirkevního. Je to samozrejým dôsledkom veľmi rozšíreného volania po zlaicizovaní štátu a po zavedení odluky cirkví od štátu. Volá sa po odstránení štúdia cirkevního práva, alebo aspoň po omedzení jeho historickej čiasti, ako neupotrebitelnej pre praxi. Zabúda sa na výchovnú a propedeutickú stránku historického štúdia práva cirkevního, ktoré umožňuje sledovať vývoj istých inštitútov právnych v určitých obdobiach od ich vzniku cez prípadnú transformáciu až po zánik, čo značne prispieva k pochopeniu funkcie práva a relatívity právnych pojmov. Koľko poučnosti obsahuje i pre moderné štátne sriadenie obdivuhodná pružnosť a organizačná prispôsobivosť cirkve, ktorá vie spojením, často i zdánlive protichodných elementov, dospieť k vzácnjej rovnováhe sil. Preto s tým väčšou radosťou pozdravuje novú Učebnicu dejín práva cirkevního nie len okruh poslucháčov cirkevního práva, ale i širšia verejnosť, ktorej sa týmto jedinečným dielom našej literatúry cirkevne-právnej otvára bohatý a pohodlný zdroj poučenia.

Vlastnému pojednaniu predosiela autor úvod do literatúry, ktorý je vďaka pečlivému výberu, prehľadným ukazovateľom kardinálnych diel cirkevneprávných, ako i prameňov pomocných.

V metode podania priklôňuje sa autor U. Stutzovi (Kirchenrecht, v. Holtzendorf-Kohler: Enzyklopedie der Rechtswissenschaft, 1914) a Koenigerovi (Katholisches Kirchenrecht, 1926), ktorí zaviedli samostatné pestovanie dejín práva cirkevního, oddelené od čiasti dogmatickej. Tento system prijal i Henner vo svojich Základoch práva kanonického diel II., ktorému, ako systému platného práva mal predchádzať diel I., podávajúci samostatné dejiny cirkevne-právne. Neúprosná smrť zabránila zosnulému dokončiť jeho predsavzatie, takže sme až do vydania citovanej Učebnice, vynikajúcim žiakom Hennerovým, profesorom Dr. Vratislavom Buškom, postrádali v našej literatúre dielo tohto druhu. Len táto synchronistická metoda umožňuje v plnej miere vyzdvihnúť zvláštnosti vývoja práva cirkevního v jednotlivých uzavretých historických obdobiach, podľa vnútorných sil, ktoré pri tvorení dotýčných cirkevneprávných inštitútov prevažovali a preto právom zatlačuje, aspoň na svetských právnických fakultách, starší spôsob historického úvodu k dogmatickým pojednaniám o jednotlivých inštitútoch.

Autor si rozdelil históriu práva cirkevního na obdobie prvotnej cirkve (stor. I.—III.), na dobu vplyvu štátneho sriadenia rímskeho (byzantského, stor. IV.—VII.), dobu vplyvu germánskeho sriadenia štátneho (VIII.—XI. stor.), dobu papežského primátu vládneho (XII. XIV. stor.), obdobie reformných koncilov a konsolidácie (XV.—XVIII. stor.) a obdobie spiritualizácie práva cirkevního a vnútornej koncentrácie (XIX.—XX. st.) Každému oddielu predchádza bohatý údaj literatúry, keďže autor upustil od citovania teježe v poznámkach, ktorážto forma je pre učebnicu menej výhodná. Pedagogicky veľmi cennými sú všeobecné prehľady pomerov svetskej spoločnosti a pomerov cirkevných podávané pre každé obdobie zvlášť.

Pri svojich výkladoch kladie autor hlavný dôraz na ústavu cirkevnú, Správu cirkevnú a menovite správu sviatostí, výjmc právo

manželské, podáva iba v hlavných rysoch, čím si umožnil i bez upadnutia do rozvláčnosti skvele vystihnúť obecné vývojové tendencie cirkve. V podstatnejších otázkach, hlavne staršej doby, spočíva Učebnica na dôkladnom štúdiu prameňov. Autor je veľmi pečlivý vo vynášaní vlastných úsudkov a vyniká dobre premysleným a určitým stanoviskom i v otázkach sporných. Dielo, ktoré nesie všetky známky eminentne vedeckého zpracovania dokonalým znalcom práva cirkevného, je opatrené prehľadným obsahom a bohatým registrom vecným. To všeto tvorí zaokrúhlený, aj v jednotlivostiach harmonický celok, ktorý je jak po stránke slohovej, tak aj po stránke systému prvotriednou pomôckou poznania dejín práva cirkevného. —pp.—

Bohuš Tomsa: Masarykův zápas o právo prirodzené. Současný příspěvek k ideologii českých politických stran, Bratislava, 1928. Nákladem právnické fak. Knižnoha sv. 21. — Tomsova přítomná kniha je významným příspěvkem k poznání Masaryka-filosofo, neboť je vůbec první ucelenou a kritickou studií o Masarykových názorech na právo, jež, ač tvoří neodlučitelnou součást jeho obecní filosofické koncepce a jsou vlastně základem k Masarykově filosofii národní a státní, ač dosud nebyly předmětem vědeckého zpracování a posouzení.

V důsledku Masarykova sporu o prirodzené právo byly vytýčeny nové směrnice pro českou politiku: dokázav fiktivnost historického práva, odkryl Masaryk labilitu základní these, o níž se opírala politika mladočeské i staročeské strany vůči Vídní. Tomsa vychází od kritiky pasivního odporu a historickoprávní idee, vůči jichž přečeňování vystoupil Masaryk na ustavujícím sjezdu realistické strany r. 1900, kde formuloval své prirodzenoprávní stanovisko, jež bylo realistickému programu podkladem a principem, z něhož vycházel. Zápas, který se poté rozpoutal mezi Masarykem a přívrženci práva historického — z jichž strany vedl polemiku vůči Masarykovi prof. Rieger — tvoří jádro Tomsova spisu, který se chce dotýkati pouze »omezeného výseku Masarykovy theorie právní« a to sice theorie prirodzenoprávní. Autor pojednává zevrubně o všech fasic Masarykova polemického boje, uvádí jeho formulaci prirodzeného práva v programu realistické strany, v České otázce, v Karlu Havlíčkovi a ve Světové revoluci, již podrobuje kritickému rozboru a hodnotí význam prirodzenoprávní theorie Masarykovy pro českou a později i československou politiku, zejména pro zahraníční odboj za světové války.

Literatuře o Masarykovi dostává se Tomsovým »Masarykovým zápasem o právo prirodzené« cenného obohacení a doplnění v oboru dosud nedotčeném a přináší nové podněty k studiu politického a myšlenkového vývoje českého v letech, kdy stál pod bezprostředním vlivem silné osobnosti Masarykovy. J—k.

Dr. Imrich Karvaš: Francúzska inflácia a z nej vyplývajúce poznatky pre menovú teóriu. Knižovňa práv. fakulty univ. Komenského v Bratislave, sv. 22, 1928. — Slovenská národohospodárska kniha, vedecky zpracovaná na širokom základe nových prameňov literárnych i pôvodných spisov, ku ktorým p. F. Quesnay, prednosta študijného oddelenia Francúzskej banky, umožnil autorovi za jeho študijného pobytu vo Francii prístup. V úvode autor analyzuje hospodárske následky svetovej vojny vo všeobecnosti. V prvej časti knihy zaoberá sa autor štátnym rozpočtom Francie v rokoch 1914-19, srovnáva stúpajúce výdavky štátu vo válečných rokoch a klesajúce príjmy, ktoré bolo treba nahradzovať pôžičkami zahraničnými a vnútrozemskými. Pritom nezabúda srovnat pomery iných válečných štátov, zvlášť Anglie a Spoj. štátov, s ktorými Franciia po čas vojny bola v najužšej hospodárskej kooperácii. K vóli jasnosti a vypuklosti svojich vývodov autor pozoruje a vysvetľuje všetky národohospodárske momenty, ktoré či priamo, lebo nepriamo boly vojnou podmienené. V druhej časti knihy autor rozoberá poválečné obdobie od r. 1920 až po štabilizáciu franku r. 1926, v ktorom prišlo vo Francii ku trvalému reštaurovaníu národohospodárskeho života vo Francii. V týchto rokoch nadišly veľké úkoly reštaurovania vojnou zničeného územia, hospodárstva a riadneho výrobného pohybu, čo bolo

tým ťažšie, lebo hospodársky bolo obyvateľstvo vojnou povšečne oslabené, štátu vzrastaly výdaje, bolo treba zvyšovať i príjmy: zvyšovaním daňového bremena a získávaním pôžičiek na krytie rozpočtových schodkov, pôžičkami vo vnútrozemsku i zahraničnými. Mimo to po r. 1918 prestáva hospodárska závislosť spojencov, vláda zrušila všetky kontrolné opatrenia, ktoré boli pripravené pre ochranu meny. Hospodársky život bol síce uvoľnený, ale zahraničná kúpna sila franku klesá. Národohospodárske pomery sa síce s roka na rok postupne síce zlepšujú, avšak tento postup k lepšiemu je podmienený veľkými výdavkami štátu, ktoré zapríčínujú infláciu. Stúpajúce dôchody konečne v r. 1926 zastavuje revalorizácia franku a hladina hospodárskeho života sa ukláďuje.

O vlastnej menovej reforme jedná sa v časti III. Preberá sa tu zpráva komisie expertov, ktorá jako podmienky štabilizácie udáva i rovnováhu platovej bilancie, rovnováhu štát. rozpočtu, rovnováhu v platoch št. pokladnice, definitívnu úpravu zahraničných záväzkov, prispôbenie národného hospodárstva ku novej situácii menovej, dôstatočné krytie v zlate, cudzími devízami obchodnými affektami ku podloženiu domáceho obeživa. Po rozbere zprávy expertov poukazuje autor na uvedenie plánu v život a na intervenčnú činnosť Fr. Banky zvlášť, poněvác tou bola udržiavaná zahraničná kúpna sila franku pri kurze ku dollaru 24,20, ku libre 124. Intervenčná činnosť bola Francúzskej Banke prvý raz poskytnutá zákonom do dňa 7. júla 1926 — od tej doby frank sa na zahraničnom i vnútrozemskom trhu vyrovnáva čo do kupnej sily. — Vo štvrtej časti knihy autor vyvodzuje zkúsenosti a poznatky pre dosavadne menové theorie a výsledok svojho štúdia kriticky aplikuje hlavne na Fischerovu theoriu kvantitatívnu a na theoriu dôchodovú. Pri široko založenej kritike týchto dvoch teorií objasňuje niektoré dôležité hospodárske skutočnosti, ktorých sa dotýka, aby vyjasnil pojmy a s veľkým didaktickým porozumením shrnuje výťažky celého štúdia, aby obraz hospodárskej príčinnej dôležitosti inflácie a jej odstraňovania s hospodárskeho života na ceste ku štabilite, bol tým jasnejší a srozumiteľnejší. Vo francúzskom »résumé«, ktorým kniha končí, je výstižná rekapitulácia obsahu celej knihy.
Dr. Š. F.

Max Weber: Politika jako povolání. Přeložil a předmluvou opatřil JUDr. Jan Meril, 90 stran. Politická knihovna, řada I., kniha XVI. Praha 1929. Orbis. Cena Kč 12.— — Kdo by se chtěl z této knihy dozvědět něco o nejmladší německé škole sociologické, která i našim mladým sociologům je vzorem, bude zklamán. »Politika jako povolání« není kniha vědecká, nýbrž politická, podává tedy jen výsledky Weberova učení, pokud se dotýkají aktuálních problémů politických. Jenom v úvodu nás seznamuje překladatel se základy Weberovy vědecké činnosti a podává také stručný životopis autorův. Přes to je tato kniha vysoce zajímavá a je šťastným doplňkem k předcházející knize Bryceové a Hendrika de Mana. Weberovo nazírání na vývoj politických poměrů je nesporně originelní a právě svou střízlivostí, která je přirozená u poválečného Němce, by i demokraticky smýšlejícího, působí, že se nový řád ukazuje v nezvyklém nám světle; právě však jeho střízlivost v těch věcech nám může pomoci odstranit mnohé vztité politické předsudky. Politické profesionály pokládá Weber za právě tak potřebné v moderním státě jako odborné úředníky. Jedná se jen o to, aby nepřerostli politickému vůdci přes hlavu. Nezatajuje ovšem chyby tohoto systému: volební podnikatel, ať je to na př. americký boss nebo anglický whip, je svým povoláním donucen žádat stranické rozhodování u státníků, kteří se jimi stali na základě volebního vítězství jeho strany. Ve všech státech však jde v tom ohledu vývoj k lepšímu a hlavně ve střední Evropě je brzdo tohoto politického zneužití stará byrokracie, někdy až příliš mocná.
Dr. Čakrt.

Prof. Dr. A. Milota: Trestní řád platný na Slovensku a Podk. Rusi se zákony vedlejšími. Studijní poznámkové vydání. Nákladem J. Guska

v Kroměříži 1929, stran 360, krámská cena 30 Kč. — Rozebrání dřívějších vydání, dále ubývající znalost maďarštiny u studentů a hlavně nedostatek učebnic maďarského trest. práva formálního byl autorovi pobídkou, aby ještě než dojde k unifikaci trest. řízení, vydal pro studentstvo zdejší university dosud platný trestní řád a opatřil jej hojnými poznámkami, jež by učinily látku přehlednější a k orientaci při studiu snazší. Tohoto úkolu, který si autor v úvodu vytyčil, docílil jednak četnými výklady jednotlivých právních institucí trest. řízení, jež umístil vždy v záhlaví toho kterého oddílu zákona, jednak podrobnými citacemi a odkazy vzájemně souvisejících paragrafů a konečně vloženi abecedních písmenek do textu zákona, aby tak tyto studentově pozornosti neunikly, ale naopak staly se co nejmarkantnějšími.

Oproti dřívějším vydáním je tento překlad — jak plyne z pouhého srovnání (na př. § 42, odst. 1 a j.) — dokonalejším, co do dícke přesněnosti a co do slohu plynulejším. Jinou jeho předností je, že obsahuje všechny zákonné změny do konce roku 1928, čímž se stane hojně hledaným i v praxi. Se strany studentů volalo se sice po cvičebnici trestního pr. formálního, ale autor volil raději poznámkové vydání původního zákona, věda, že student má uměti především »čísti« zákon samotný a dále, že není dalekou doba nového společného trest. řádu, který potom přinese vše, po čem dnes studenti volají, sám sebou. —

Papír knihy je oproti vydáním předešlým poněkud horší, ale úprava, tisk a písmena jsou jako u všech děl Guskových pečlivě a jasně a svojí velikostí pro studium pohodlné. A nad to je kniha na svůj rozsah a důležitost velmi levná. Buďe proto vítána zejména všemi studenty.

Dr. Přenosil.

Novinky právnícké literatury:

29. — POSPÍŠIL Dr. Jan a NEUBAUER Dr. Zd., Výklad k zákonu z 9. října 1924 č. 221 Sb. zák. a nař. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci invalidity a stáří, ve znění novely z 8. listop. 1928, č. 184 Sb. zák. — Praha. 1929 díl I. 25,00.

30. — KOCIÁN Fr., Peněžnictví a zločinnost. — Opava. 1929. Šafář. 6,00.

31. — ROČENKA MORAVSKO-SLEZSKÉ SAMOSPRÁVY na rok 1929. Vydalo Ústředí mor.-slez. obcí. — Brno. 1929. 20,00.

32. — OSEV A SKLIZEŇ zemědělských plodin a ovocnictví v r. 1927 s dodatkem o včelařství v RCS. — Vydal Stát. úřad statistický. — Praha. 1929. 20,00.

33. — BARBORÁK Dr. Jar., Nová daňová příručka a daňové písemnosti. — Praha. 1929. 18,00.

34. — MASARYK T. G., O ženě. Se statí F. F. Plamínkové, Několik poznámek o práci čs. žen, a s předmlouvou V. K. Škracha. — Praha. 1929 5,00.

35. — POTUŽIL Dr. J., Sociálně pojišťovací nálezy Nejvyššího správního soudu 1919—1928. — Praha. 1929. 15,00.

36. — STUDIE PRÉMIOVÉHO OBCHODU. — Uspoř.?? — Praha. 1929. 3. vyd. 20,00.

37. — FUNK Dr. V., Finanční věda. Se zvl. zřetelem k čs. zákonodárství finančnímu. — Praha. 3. vyd. 1929. Všehrd. Základy přednášek. 24,00.

38. — DVORSKÝ Dr. Viktor, Hospodářský přehled světa. Sv. I. Evropa jako celek. Československá republika. — Praha. 1929. 15,00.

39. — POLÁK Dr. Karel, Zákon o sociálním pojištění ve znění novely, s výkladem pro zaměstnavatele. — Praha. 1929. 26,00.

40. — MEISSNER Dr. Emil, Studie o základu pro vyměření zvláštní daně výdělkové. — Praha. 1929. — 4,00.

41. — MILOTA Dr. ALBERT, Trestní řád platný na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Se zákony vedlejšími. Kroměříž. 1929. — 30,00.